

Muzeum
Historyczno-Archeologiczne
w Ostrowcu Świętokrzyskim

KRZEMIONKI

INFORMACJA PRASOWA

XIX wieczna Samarkanda w obiektywie Leona Barszczewskiego

Muzeum Archeologiczne i Rezerwat Krzemionki zaprasza na wernisaż wystawy czasowej pt. „Leon Barszczewski (1849-1910) – fotograf XIX-wiecznej Samarkandy”.

Ekspozycja, która zostanie otwarta 19 lipca w trakcie trwania IV Krzemionkowskich Spotkań z Epoką Kamienia, poświęcona jest życiu i działalności wybitnego polskiego podróżnika, fotografa i badacza krajów wschodu. Barszczewski podróżował po krainach Badachschanu, Turkiestanu, Chanatów Buchary. Był badaczem Pamiru, a także odkrywcą starożytnej Samarkandy. Podczas wypraw opracowywał mapy i badał szlaki komunikacyjne. Był pionierem badań archeologicznych w Afrasiabie i Samarkandzie. W tej ostatniej pozostał na dłużej, bo aż 20 lat, gdzie założył i współprowadził Muzeum. Wystawa prezentuje dokonania podróżnika, ilustrując je wykonanymi przez Leona Barszczewskiego unikalnymi zdjęciami krajobrazów, miast oraz mieszkańców rejonów, w których przebywał. Właścicielem wystawy, a zarazem propagatorem życia i działalności Leona Barszczewskiego jest Igora Strojcki – prawnuk odkrywcy. Ekspozycję urozmaicają m.in. oryginalne szklane klisze i narodowe stroje ludów zamieszkujących Tadżykistan, Turkmenistan i Uzbekistan. Partnerami wystawy jest Polska Akademia Nauk, Muzeum Azji i Pacyfiku, Stowarzyszenie Wspólnota Polska i Instytut Archeologii UW.

Otwarcie wystawy 19 lipca, godz. 16.00 w Muzeum Archeologicznym i Rezerwacie Krzemionki.

Wystawa będzie czynna do października 2015 r.

Wstęp bezpłatny.

Leon Barszczewski (1849-1910) – wybitny podróżnik, fotograf i badacz krajów wschodu pochodził z polskiej rodziny patriotycznej. W wyniku represji po powstaniu styczniowym, wcielony został do szkoły kadetów w Kijowie i w późniejszym okresie życia związany był ze służbą wojskową w carskiej Rosji. Pod wpływem malarza Nikołaja Osipowa do swoich wielu pasji, jak tworzenie zbiorów owadów, kamieni, zielników, dołączył fotografowanie. W latach 1876–1897 odbywał liczne wyprawy do różnych krain Turkiestanu, Chanatów Buchary, Badachschanu i Darwazu oraz do granic Afganistanu, podczas których opracowywał mapy, badał szlaki komunikacyjne pogranicza z Chinami i Afganistanem, a także obserwował stosunki społeczne i polityczne. Był prekursorem badań archeologicznych w Afrasiabie, starożytnej Samarkandzie. Zorganizował i był uczestnikiem co najmniej 20 wypraw, niejednokrotnie narażając swoje życie, lub tracąc w przepaściach część ekwipunku. Gdziekolwiek się pojawił, dawał się poznać jako człowiek niebywale szlachetny, toteż zdobywał powszechny szacunek i przyjaźń. W niektórych miejscach pojawił się jako pierwszy Europejczyk. W prowadzonych przez Barszczewskiego dziennikach podróży znajdują się zapiski dotyczące obserwacji przyrodniczych: botanicznych, zoologicznych, geograficznych i geologicznych. Wśród jego największych osiągnięć, obok odkryć złóż rud metali i kamieni szlachetnych (w tym złota i diamentów), są także pionierskie badania lodowców w Górach Zerawszańskich i Hisarskich, dzięki którym zyskał miano wybitnego glaciologa i pierwszego polskiego badacza lodowców Azji. Zasługi Barszczewskiego sprawiły, że wybrany został na członka Rosyjskiego Towarzystwa Geograficznego oraz Moskiewskiego Towarzystwa Badaczy Przyrody. Zbierane w trakcie wypraw okazy przyrodnicze, archeologiczne i etnograficzne złożyły się na utworzone przez niego Muzeum w Samarkandzie.

Muzeum
Historyczno-Archeologiczne
w Ostrowcu Świętokrzyskim

KRZEMIONKI

Zafascynowany możliwościami fotografii, Barszczewski nie rozstawał się w trakcie wypraw z aparatem fotograficznym, używając go jako narzędzia do dokumentacji, jak i zapisu dostrzeżonych rzeczy. Jego starania znalazły uznanie wśród specjalistów i zostały nagrodzone na wystawach fotograficznych złotymi medalami – w 1895 roku w Paryżu za fotografie lodowców azjatyckich oraz w 1901 roku w Warszawie za widoki miejscowości i portrety mieszkańców Azji. Mieszkał w Samarkandzie i przebywał w Azji Środkowej przez 20 lat, prowadząc prace z zakresu kartografii, opisując niejednokrotnie tereny, które były przysłowiowymi „białymi plamami”, prowadził badania z zakresu etnografii, zoologii, botaniki i archeologii.

Po zakończeniu służby w Azji Środkowej został przeniesiony do Siedlec, gdzie w roku 1904 ufundował Szkołę Handlową dla dziewcząt (obecne jest to II Liceum Ogólnokształcące im. Św. Królowej Jadwigi).

Igor Strojcki - pasjonat genealogii, publicysta, varsavianista, wiceprezes Warszawskiego Towarzystwa Genealogicznego, członek Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich. Z zapałem przywraca pamięć o swoich niezwykłych przodkach, m.in. aktorce Elżbiecie Barszczewskiej, psychologu i wynalazcy Julianie Ochorowiczu oraz pradziadku Leonie Barszczewskim. Jest autorem licznych artykułów o słynnym fotografie Samarkandy, katalogów towarzyszących wystawom oraz obszernego hasła do słownika biograficznego. Jest także autorem i inicjatorem wielu wystaw poświęconych wyżej wspomnianym przodkom, prezentowanych w muzeach i instytucjach kultury w całej Polsce. Za działalność społeczną został uhonorowany m.in.: w roku 2012 w Siedlcach nagrodą Ludomira Benedyktowicza, a w 2014 „Złotym Liściem” Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Retro im. M. Fogga za cykl spotkań upamiętniających 100-lecie urodzin Elżbiety Barszczewskiej.

